

Sprawozdanie z działalności Komisji Polskiej Księgi Stadnej Kuców

Sporządził Przewodniczący
Komisji

Dr hab. Ryszard Kolstrung
Prof. nadzw. UP w Lublinie

Komisja powołana przez Zarząd PZHK w październiku 2012r. działała w następującym składzie

Dr hab. Ryszard Kolstrung – Przewodniczący; hodowca kuców, UP w Lublinie

Panie Ewa Łobos – hodowca kuców, trener jeździectwa woj. mazowieckie

Monika Kania-Piątkowska – hodowca kuców sportowych woj. mazowieckie

Dobrochna Olesińska – inspektor WZHK w Gnieźnie

Grażyna Kujawska – z ramienia PZHK w Warszawie

Panowie Janusz Lawin – hodowca kuców, sędzia jeździecki woj. lubuskie

Jerzy Łukomski – hodowca kuców, sędzia jeździecki woj. wielkopolskie

Krajowy Rejestr Koni Małych

Wydany w 1995 obejmuje:

- 145 ogierów i 325 klaczy kuców w trzech zasadniczych grupach:
- 62 ogiery i 205 klaczy szetlandzkich i ich pochodnych do 110 cm;
- 76 ogierów i 105 klaczy kuców innych ras i krzyżówek,
- w tym 39 ogierów i 61 klaczy kuców felińskich;
- 7 ogierów i 14 klaczy rasy fiordzkiej

Rejestr Kuców i Koni Małych

Drugi wydany przez PZHK w 2002 roku obejmuje 270 ogierów i 567 klaczy kuców w V grupach:

- 91 ogierów i 187 klaczy pochodzenia szetlandzkiego do 110 cm;
- 80 ogierów i 201 klaczy kuców różnych ras i typów powyżej 110 cm;
- 47 ogierów i 70 klaczy kuców felińskich;
- 14 ogierów i 13 klaczy fiordzkich;
- 33 ogiery i 85 klaczy bez udowodnionego pochodzenia.

W 2009 r.
stan klaczy wpisanych do rejestru wynosił 900, a ogierów 492

Polska Księga Stadna Kuców

została powołana 9.12.2010r decyzją Ministra Rolnictwa jest bezpośrednią kontynuacją Rejestru Kuców i Koni Małych

Zapisy do Polskiej Księgi Stadnej Kuców rozpoczęto dopiero w roku 2011, przy czym w dalszym ciągu istnieje RKKM, do którego wpisywane są kuce i konie małe nie spełniające warunków wpisu do Księgi.

W Polskiej Księdze Stadnej Kuców

są prowadzone sekcje

- I – polski kuc szetlandzki (p. kuc sztl.) do 110cm wysokości w kłębie z udziałem min. 75% kuc szetlandzkiego
- II – polski kuc wierzchowy (pkw) o wzroście 111-148cm, o szerokim spektrum kocyżen międzyrasowych oraz grupy kuców ras zagranicznych w możliwości ich wydzielenia jako sekcji po uzyskaniu wystarczającej liczebności (75klaczy, 25 ogierów) do prowadzenia hodowli w czystości rasy
- III – kuc feliński o optymalne wysokości 125 -140 cm (dopuszczalne 117-148) o pochodzeniu ograniczonym do kf i ras wyjściowych

Organizowane imprezy ogólnopolskie

- **I Czwempionat Kuców** w 2012r. 24 czerwca **Stawno** woj. łódzkie
Przedstawiono 25 kuców w tym 16 k. walisjskich, 6 kf, 2 niem. wierzch., 1 wyróżniono ogiery k i kuc wal.
- **II Czwempionat Kuców** w 2013r. 30 czerwca **Prymusowa Wola** woj. łódzkie.
Przedstawiono tylko 21 kuców. Przywiezione kuce prezentowały cały zestaw ras i wielkości jaki jest dopuszczony do wpisu w Polskiej Księdze Stadnej Kuców i niestety różny poziom jakościowy i przygotowania do wystawy.
Najliczniej były reprezentowane kuce walisjskie - 8 sztuk, polski kuc wierzchowy - 6 szt, 3 niemieckie kuce wierzchowe, 2 kuce felińskie i 2 kuce w typie szetlanda.
Czwempionaty faktycznie rozegrano tylko w dwóch klasach klaczy.
- W poszczególnych Okręgach były organizowane regionalne wystawy i pokazy użyteczności koni z udziałem kuców (nie zawsze z udowodnionym pochodzeniem).

III w 2014r. Czwempionat Kuców planowany jest na 1-2 sierpnia w Wolicy koło Kalisza (woj. wielkopolskie).

Komisja intensywnie pracowała nad wypracowaniem nowej formuły, zaproponowano aby równolegle z **Czwempionatem Hodowlanym** rozgrywać **Czwempionat Użytkowy** w trzech konkurencjach: ujeżdżenie, skoki przez przeszkody, skoki luzem (w roku bieżącym jako pokazy).
Ma to na celu zarówno promocje wielostronnej przydatności użytkowej kuców, a także skłonienie hodowców do pracy nad kucami prezentowanymi jako hodowlane na wystawach co będzie zmniejszało premiowanie koni ładnych lecz mało użytecznych

W 2013 r. do Polskiej Księgi Kuców zapisano 297 kuców różnych ras

Sekcja	Rasa kuc	ogiere	klacze	razem
p.k.szetl.		21	32	53
	pkw	19	39	58
	k. wal.	38	50	88
	k. n. wierz.	1	4	5
	k. connem.		4	4
	haflin.	2	31	33
p. k. w.				189
	kf	12	44	56
Ogółem		93	204	297

Z powyższego wynika, że dalszy rozwój sekcji pkw będzie oparty o ogiere walisjskie jako reproduktory, dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby zdawały one pełne próby użyteczności

Próby dzielności są obowiązkowe dla ogierów a zalecane dla klaczy. Przeprowadzone są 3 rodzaje prób użyteczności:

- 1 – próba polowa - wstępna; kuce do 120 cm i pozostałe pow. 3lat
- 2 – polowa próba wierzchowa: do ukończenia 5 roku życia
- 3 – polowa próba zaprzęgowa; do ukończenia 5 roku życia
- 4 – alternatywą jest uzyskanie wybitnych wyników w sporcie (dla kuców 6 letnich i st.)

wg wykazu z PZHk w 2013 r. poddano próbom dzielności 74 kuców (w tym 48 klaczy i 26 ogierów), jednak tylko 9 z nich (3 klacze, 6 ogierów) zdawało polową próbę zaprzęgową.

lp	województwo	Pasaporty	Biuro ZHK	Ogiery	w tym G	Klacz	w tym G	Razem
1	PODLASKIE	610	BL Białystok	5	1	6	2	11
2	KUJAWSKO-POMORSKIE	1849	BY Bydgoszcz	34	9	43	9	77
4	ŚWIĘTOKRZYSKIE	400	KL Kielce	4	1	5	0	9
5	MAŁOPOLSKIE	1820	KR Kraków	54	16	70	16	124
6	ŚLĄSKIE	1641	KT Katowice	36	9	45	8	81
7	LUBELSKIE	1391	LB Lublin	21	12	33	10	54
8	ŁÓDZKIE	1442	LD Łódź	38	7	45	7	83
9	POMORSKIE	1464	ML Malbork	31	7	38	15	69
10	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	822	OL Olsztyn	13	3	16	4	29
11	WIELKOPOLSKIE	4610	PN Gniezno	117	27	144	27	261
12	MAZOWIECKIE II		RM Radom	1	0	1	1	2
13	PODKARPACKIE	1188	RZ Rzeszów	39	10	49	12	88
14	ZACHODNIOPOMORSKIE	1403	SZ Szczecin	17	7	24	7	41
15	DOLNOŚLĄSKIE	2012	WR Wrocław	56	15	71	13	127
16	MAZOWIECKIE I	2367	WS Warszawa	38	11	49	6	87
17	LUBUSKIE	811	ZG Zielona Góra	7	1	8	3	15
18	OPOLSKIE	926						
				511	136	647	140	1158
				klacze 14180		4,6%	1,0%	
	Ogółem	24756					0,6%	4,6%

Ogólna liczba populacji kuców w Polsce czyli osobników do 148 cm w kłębie, wg liczby wydanych paszportów wynosi 24756 w tym 14180 klaczy. Odchów źrebiąt jest bardzo niski, w roku 2013 opisano tylko 993 źrebięta co oznaczałoby, że w roku kryta jest tylko jedna na 14 klaczy. Opisano 553 klaczki i 440 ogierków.

Kuce o teoretycznie wysokiej wartości hodowlanej (wpisane do Polskiej Księgi Kuców) stanowią znikomy odsetek: klacze tylko 1% wszystkich klaczy (0,6% całej populacji).